

Tollarps Byalag

Yttrande på remiss - Landsbygdsstrategi. Ärende KS 2014/437

Landsbygdsstrategi, vision och strategiska målområden

Det övergripande målet för Kristianstads kommuns landsbygdsutveckling är att skapa en hållbar ekonomisk, ekologisk och social utveckling av landsbygden som präglas av tillväxt, tanke och trivsel. Målet ligger i linje med kommunens vision och den strategiska färdplan som utpekar fyra målområden:

- Arbetsliv och attraktionskraft
- Boende miljöer och stadsutveckling
- Friska ekosystem
- Hälsa och delaktighet

Tollarps byalag har tidigare i ett remissvar delgivit Kristianstads kommun våra synpunkter på det "Landsbygdsprogram" som nu omarbetats till en "Landsbygdsstrategi". Tollarps byalag ställde sig mycket positiv i remissvaret till flera av de mål som formulerades och den inriktning som "Landsbygdsprogrammet" syftade emot. Den nu förkortade och nedbantade version som presenteras ligger kanske mer i linje med kommunens vision, men den saknar dock den detaljerade beskrivning av landsbygdens utvecklingspotential som "Landsbygdsprogrammet" tidigare presenterade.

Tollarps byalag ställer sig mycket positiv till att Kristianstads kommun valt att se landsbygden som en resurs och att den införlivas i kommunens vision "Vi lyfter tillsammans". I den faktagenomgång som inledningsvis presenteras i Landsbygdsstrategin framgår det att Tollarps byalag är väl medvetna om den privilegierade ställning som en basort i Kristianstads kommun innehar med en attraktionskraft som följer av varierade boendemiljöer, friska ekosystem och möjlighet till hälsa och delaktighet genom t.ex. vårdcentral, apotek, äldreboenden och mötesplatser m.m. Vi är även väl medvetna om att detta inte kan tas för givet, utan något som vi, liksom övriga Sverige, måste värna om och vara stolta över. Vi vill framhålla den statistik som presenteras på sidan 8, som visar att Tollarps byalag är den basort, förutom Åhus, som sedan år 2005, haft den mest positiva befolkningsutvecklingen bland kommunens basorter (5,9 %). Tollarps byalag ser detta som mycket goda signaler för att vi försätter att utvecklas som kommunens tredje "demografiskt" största ort.

Tollarps byalag ställer sig bakom Kristianstads kommuns övergripande mål med att nå en hållbar ekonomisk, ekologisk och social utveckling av landsbygden som präglas av tillväxt, tanke och trivsel och vi ser fram emot en konstruktiv och saklig dialog kring hur detta skall uppnås.

Tollarps byalag vill emellertid framhålla, liksom vi tidigare gjort i remissvar på "Landsbygdsprogrammet", att de strategiska målområdena skulle gynnas av att kompletteras med ett strategiskt mål som benämns *Utbildning* (se nedan "Kommentarer strategiska målområden").

Kommentarer strategiska målområden

Arbetsliv och attraktionskraft

I Tollarps och dess närområde finns flera företag som verkar inom en rad olika branscher. Tollarps byalag anser att ett aktivt företagsnätverk är viktigt för att t.ex. utveckla samarbeten mellan företag, skapa nya marknader och produkter samt stimulera entreprenörskap.

Den snabbast växande näringen i vårt land just nu är turism- och besöksnäringen. Människor vill uppleva mer än Kristianstad och Åhus (även om man inte kan tro det om man läser Kristianstads officiella turismmagasin "Kristianstad med Åhus"). Tollarps byalag anser att vi på Landsbygden har mycket att erbjuda besökare. Vi uppmanar därför Kristianstads kommun att inte avveckla de värden och framtida besöksmål i form av värdefulla kulturmiljöer längs Vramsån och i Tollarps, utan hjälper oss i stället att utveckla landsbygden.

Vår ort och vårt omland präglas starkt av det som i Landsbygdsstrategin benämns som "Gröna näringar". Att skapa goda förutsättningar för att bedriva jord- och skogsbruk i form av t.ex. ekoodling och närproducerade livsmedel utgöra en god grund att stå på inför en hållbar utveckling av landsbygden.

Boendemiljöer och stadsutveckling

Att skapa goda boendemiljöer anpassade för alla generationer är viktigt i en ort som Tollarps. Tollarps byalag har i många år påtalat behovet av t.ex. marklägenheter, vilket är ett attraktivt boende bl.a. för det äldre segmentet av befolkningen. Tollarps byalag ser gärna förslag till en utökning av denna boendeform i Tollarps, vilket vi ser som ett steg i rätt riktning mot att uppnå en form av "generationsväxling" av de boendeformer som finns i Tollarps och i dess närområde. Även en utbyggnad av villor och lägenheter hade gynnat ortens utveckling. Det finns t.ex. detaljplanlagda områden för villabebyggelse och att från kommunal sida stimulera en sådan utbyggnad ser vi som en del av ett förverkligande av detta strategiska mål.

Inom området *boendemiljöer* lyft infrastruktur och kollektivtrafik fram som viktiga för landsbygdens utveckling. Tollarps byalag vill framhålla att en fungerande kollektivtrafik är av stor vikt för vår ort och dess närområde om vi skall uppnå en hållbar ekonomisk och social utveckling. Tollarps står inför en framtid där väg E22 inte längre kommer att gå i anslutning till orten; ej heller kommer det att finnas någon avfart eller påfart till den nya väg E22 vid Tollarps. Tollarps byalag vill tydligt framhålla vikten av att kommunen aktivt arbetar för att Tollarps invånare och tillresande, även efter en utbyggnad av väg E22, har möjligheter att åka kollektivt. I samband med detta vill vi även betona att det är av stor vikt att den nuvarande väg E22, även efter en utbyggnad, fortsätter att underhållas och snöröjas. Även om vägen inte kommer att vara lika viktig ur ett regionalt perspektiv, så kommer den fortfarande att vara en livsnerv för vår ort och dess invånare.

Inom det prioriterade området *boendemiljöer* lyfts utbyggnad av bredband fram som viktig för utvecklingen av landsbygden. Tollarps byalag har under de senaste åren arbetat för en utbyggnad av fiber i Tollarps och en utbyggnad är nu pågående, vilket kommer att öka vår ords attraktionskraft.

Tollarps byalag vill även lyfta servicefrågan och anser det viktigt att bibehålla vårdcentral och apotek, god vård och omsorg genom de inom orten och i närområdet befintliga äldreboendena och mötesplats; detta för att skapa en hållbar utveckling av orten och dess närområde. I detta sammanhang lyfts även grundskolan fram, men vi vill framhålla att detta borde vara ett eget strategisk målområde (se nedan).

Friska ekosystem

”Vi måste ta hänsyn till hur naturen ser ut och fungerar för att förstå människans historia. Precis som vi behöver väga in människans historia för att tolka och förstå naturen. Natur och kultur samverkar. Människan har påverkat i princip all natur omkring oss. Men naturliga förutsättningar har också påverkat mänsklig utveckling”.

Citatet ovan är hämtat från ett föredrag på Länsstyrelsen för några månader sedan av professor Urban Emanuelson verksam vid Högskolan i Kristianstad. Det Emanuelson beskriver är att det inte finns några ekosystem eller naturmiljöer som är opåverkade av människan. Människans påverkan på naturen har resulterat i kulturmiljöer, således finns det inga naturmiljöer inom Kristianstads kommun, oavsett vad som framhävs gällande vattenriket som biosfärsområde. Enligt naturvårdsverket beskrivs ett biosfärsområde enligt följande: *”Biosfärområden handlar om naturvård och hållbar utveckling på ett nytt sätt. Människor ska kunna bo och utvecklas i områden samtidigt som samhället kan testa ny kunskap och praktik när det gäller att hållbart hantera relationen mellan människan och naturen – att både bruka och bevara. I Sverige är biosfärområden ett komplement till kultur- och naturreservat, nationalparker och andra utpekanden av områden med höga natur- och kulturvärden.”.* Människan har sedan vi befolkade det vi kallar Sverige för ca 15 000 år sedan satt och fortsatt sätta rammarna för hur vi låter naturen utvecklas, samtidigt som vi står handfallna inför hur långt naturen låter oss gå i vår dominans. Vi har skapat naturreservat, nationalparker och nu på senare tid biosfärsområden. Som framgår av naturvårdsverkets definition och Emanuelsons gedigna kunskap kring samspelat mellan natur och kultur, så handlar friska ekosystem i lika hög grad om en förståelse av naturen förutsättningar som om människan och hur vi påverkat och påverkar vår natur och vice versa.

Tollarps byalag har upprepade gånger påtalat vikten av att bevara kulturmiljön med kvarnar och dämmen i Vramsån i remissvar på landsbygdsprogram, miljömål och naturvårdsprogram m.m. Det är häpnadsväckande att Kristianstads kommun valt att ignorera den kunskap som finns i dag kring kulturlandskap och kulturmiljöer och enbart valt att lyssna på sina egna interna ”naturvårdslobbyister”. Kristianstads kommuns landsbygd är inte ett vattenrike bestående av en orörd naturmiljö som i ”Rousseaus anda” skall återföras till ett ”naturligt ursprung”. Det är en levande kulturmiljö som brukats och som skall brukas i många år framöver. Här håller Tollarps byalag med Naturvårdsverket att det handlar om att *”... hållbart hantera relationen mellan människan och naturen – att både bruka och bevara.”.*

Hälsa och delaktighet

I Landsbygdsstrategin framhålls att ett utvecklat kultur- och fritidsliv krävs för att bidra till ökad hälsa, rekreation och välbefinnande och att det skall finnas aktiviteter som riktas till alla målgrupper och åldrar. I Tollarp finns ett rikt föreningsliv och ett stort engagemang i dessa föreningar. Tollarps byalag ser det som viktigt att kommunen fortsätter att stödja dessa verksamheter och på så sätt fortsätter att bidra till en ökat och mångfaldigt kultur- och fritidsliv för medborgarna i kommunen.

Speciellt under detta mål framhålls vikten av delaktighet och inflytande som viktigt för människors hälsa. Som ett led i detta vill man bl.a. införa ett landsbygdsråd och skapa mötesplatser. Tollarps byalag ser detta som mycket positivt, men det finns emellertid en fara med att politiskt institutionalisera folkrörelser (se nedan).

Utbildning

Tollarps byalag anser att utbildningsfrågan skall vara ett eget strategiskt målområde. Utbildning har en mycket stor betydelse för landsbygdens hållbara utveckling. Med detta menar vi att det är viktigt för en ort att det finns bra skolor som bedriver högkvalitativ utbildning och som ger barn och ungdom de bästa förutsättningar inför eventuell högre utbildning. Företag och näringsliv ställer allt högre krav på välutbildade medarbetare och om en ort skall kunna möta dessa behov krävs bra utbildningsinstitutioner. Dessutom gynnar god utbildning demokratiska värderingar.

Arbetsätt – Lokal ledd utveckling

I linje med att öka delaktighet och utveckling av landsbygden avser Kristianstads kommun att införa en ny organisation för att öka samverkan mellan offentlig, privat, ideell och idéburen sektor. Kristianstads kommun vill skapa ett landsbygdsråd som en plattform för att tillsammans med organisationer och föreningar verka för en positiv landsbygdsutveckling. Detta landsbygdsråd skall bestå av representanter från offentlig, privat, ideell och idéburen sektor och vara ett rådgivande organ och dialogforum för landsbygdsutvecklingen i kommunen. Landsbygdsrådets sammansättning kommer att utses efter beslut i Kommunstyrelsen.

Tollarps byalag anser att tanken med att utöka dialogen med medborgarna är mycket viktig och att det kan behövas ett verktyg för att åstadkomma en sådan dialog. Föreningarna, organisationerna och engagemanget finns på flera håll på landsbygden i kommunen. Det ser lite olika ut och organiseras på olika sätt. I Tollarps har vi ett rikt föreningsliv och ett byalag vars syfte och mål är bl.a. att verka för en levande tollarpsbygd i positiv utveckling, med människan i centrum. Vår förening, med ca 500 medlemmar, är vad som skulle kunna betecknas som en form av folkrörelse. Tollarps byalag ser införandet av en organisation i form av ett Landsbygdsråd som ett positivt försök att öka delaktighet och dialog, men det finns emellertid en fara med att politiskt institutionalisera folkrörelser. Här vill vi speciellt påtala att det är en delikat uppgift som Kommunstyrelsen påtagit sig i Landsbygdsstrategin med att utse vilka föreningar och organisationer som skall sitta med i Landsbygdsrådet. Vem får vara med och påverka och vem får inte vara med och påverka? Är det bara stora föreningar eller tillåts även små föreningar och organisationer att medverka? Får även kritiska ”nej-sägare” en roll i den nya organisationen eller kommer rådet att bestå av politiskt korrekta ”ja-sägande” folkrörelser. Tollarps byalag tror dock att Kommunstyrelsen är medvetna om detta dilemma och att man noga övervägt denna problematik.

Anders Edring, ordförande Tollarps byalag

2015-10-30